

viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XVI — ŠTEVILKA 2

FEBRUAR 1984

POSTNINA PLACANA

IZREKLI SMO JIM ZAUPANJE

Kot smo že poročali, je delavski svet delovne organizacije imenoval predsednika in člane poslovnega odbora, ki svoje naloge opravljajo od 20. 1. 1984 dalje štiri leta.

MITJA HORVAT, HUBERT DOLINŠEK, MIROSLAV ČAS in MARIJA MIHELJAK so sprejeli odgovorne naloge vodenja Lesne Slovenj Gradec, ene največjih delovnih organizacij v Koroški krajini.

HUBERT DOLINŠEK, dipl. inž. gozdarstva, je že do sedaj nekaj let uspešno vodil gozdarsko dejavnost v Lesni in je delavcem Lesne poznan.

MIROSLAV ČAS, dipl. inž. strojništva, je naloge člana poslovnega odbora za lesarstvo opravljal že v drugi polovici lanskega leta kot vršilec dolžnosti. Izkušnje na področju vodenja ima že iz prejšnjih let, ko je bil direktor TOZD Nova oprema. Med lesarji je dobro poznan kot ekspeditiven in sposoben vodstveni delavec in uživa njihovo polno zaupanje.

MARIJO MIHELJAK, dipl. oec., članico za poslovno informatiko in finance naši delavci že tudi poznajo.

Prvič se je zaposlila 1974. leta kot pravnik v tovarni volnenih izdelkov Majšperk. K nam je prišla septembra leta 1975 in se zaposlila kot ekonomist — analitik v takratnem finančnem sektorju Lesne, ki se je kasneje organiziral v delovno skupnost interne banke. Miheljakova je bila razporejena za pomočnico direktorice interne banke. Julija 1981 je bila imenovana za vršilca dolžnosti direktorja, novembra 1981 pa jo je zbor interne banke ponovno imenoval za direktorico. Z izkušnjami in dobrim delom na finančnem po-

Marija Miheljak

Mitja Horvat

dročju si je pridobila zaupanje delavcev Lesne.

MITJA HORVAT, predm. uč. sociologije, je bil imenovan za predsednika poslovnega odbora.

Nekateri delavci bivšega LIP Slovenj Gradec se ga gotovo še spominjajo, saj je bil od leta 1970 slabi dve leti vodja kadrovskoizobraževalne službe. Pred tem je pet let delal na šolskem centru Železarne Ravne, od nas pa je odšel na Komite občinske konference ZKS Slovenj Gradec za sekretarja. To funkcijo je opravljal štiri leta. Nato je bil v Ljubljani dve leti in pol član izvršnega odbora predsedstva RK SZDL, leto dni predsednik skupščine v Slovenj Gradcu in tri leta sekretar medobčinskega sveta ZKS za Koroško. Zadnje mandatno obdobje pa je bil zopet v Ljubljani predsednik zbora občin skupščine SRS.

Pri opravljanju vseh teh različnih nalog in del si je pridobil bogate izkušnje. Za svoje delo je dobil tudi več odlikovanj, javnih priznanj in nagrad.

Novo vodstvo čakajo v letošnjem letu težke in odgovorne naloge. Rezultati lanskega leta so sicer boljši, kot smo jih predvideli, le izvoza nismo dosegli v celoti tako, kot smo si zaželeli. Vsi skupaj si bomo morali prizadevati, da bo izvoz v letu 1984 čim večji. Veliko pa bo potrebno storiti tudi na drugih področjih, npr. na področju organizacije dela, pridobivanju kupcev, kakovosti dela. Posebno pozornost bomo morali posvetiti notranji disciplini in sodelovanju med TOZD, predvsem pri oskrbi z lesom in s polproizvodi.

Željene uspehe bomo dosegli, če si bomo vsi skupaj prizadevali in sodelovali z novim vodstvom, mu zaupali in pomagali.

Ida Robnik

Uspela predstavitev »TVS-1500 Lesna« gozdarjem Šipad

V sredo, dne 18. 1. 1984 je Lesno obiskalo okrog šestdeset gozdarjev iz SR Bosne in Hercegovine in sicer iz SOZD ŠIPAD. Namen obiska je bil ogled in predstavitev tribobenskega vitla TVS — 1500 »LESNA«, ki ga je TOZD Transport in servisi začel serijsko proizvajati. Kraja demonstracij nismo posebej izbirali, ampak smo njegovo delo prikazali v revirju Črna, kjer je v letu 1984 začel delati. Sicer pa je vse potekalo po naslednjem programu.

Najprej smo se zbrali v sejni sobi DSSP, kjer je vse prisotne pozdravil Hubert DOLINŠEK, dipl. ing. član KPO »LESNE« za gozdarstvo. Tov. DOLINŠEK je predstavil Lesno kot celoto, poseben poudarek pa je dal gozdarskemu delu dejavnosti ter ciljem gospodarjenja z gozdovi v Lesni. Prav tako pa je navzoče seznanil s pripravami na 18. Kongres mednarodne organizacije IUFRO, ki bo leta 1986 v Ljubljani. Nato je sledila kratka predstavitev TOZD Transport in servisi kot proizvajalca te naprave, ki jo je podal Franc VRBNJAK, direktor TOZD.

Sledila je vožnja na kraj demonstracije v revir Črna, ki spada pod TOZD gozdarstvo Črna. Na kraju demonstracije je najprej sledila predstavitev TOZD gozdarstvo Črna, ki jo je podal direktor TOZD Milan CURIN. O gojenju in vlaganju v gozdove je prisotne seznanil Andrej ŠERTELJ, dipl. ing. Največji poudarek pa je bil dan izkoriščanju gozdov v Lesni, ki ga je v izčrpnem poročilu podal Mitja JANDEL, dipl. ing. In nazorno prikazal s številnimi slikami in grafikoni. Nato so si kolegi lahko ogledali napravo pri delu in sicer pri izvlaki hlodovine in tasoniranju. Po uspelem prikazu delovanja tribobenskega vitla je tehnične podatke in karakteristike vitla podal Drago POGOREVC, str. ing. Nato smo prikazali še nakladanje s hidravličnim dvigalom LIV — Javornik 6-1303, ki je montiran na kamion TAM 170 T 14. Na koncu pa je švedska firma PIONIJÖR prikazala še naprave za vrtnje izvrtin za miniranje pri gradnji vlak in cest.

Tako je bil prikazan del programa pri izkoriščanju gozdov v Lesni, s poudarkom na prikazu delovanja TVS — 1500 »LESNA« gozdarjem ŠIPAD.

Drago POGOREVC, str. ing.

Nekaj misli o VIHARNIKU

Ko sem prebiral jubilejno številko VIHARNIKA, si nisem mogel kaj, da bi ne napisal nekaj mojih ocen o tem glasilu.

Ta številka mi je bila zelo všeč, članki so zelo zanimivi. Predvsem bi pozdravil članek Ide Robnik o Anici Kumer, ki je tako lepo povedala svoje mnenje. Posebno sem vesel, če teče pero človeku iz kmečkega stanu, preprosto, toplo in domače. Na njeno vabilo bom tudi jaz napisal kaj za VIHARNIK, pa ne vem, če bom uspel. Pred dvema letoma sem poslal za poskus dve pesmi, pa nisem dobil nobenega obvestila, kaj je bilo narobe, da so te pesmi vrgli v koš. Tako sem izgubil pogum. Strinjam se s tovarišico Anico Kumer, da bi kakšna leposlovna dela dala VIHARNIKU pestrejšo vsebino. Če bi kmetje in drugi preprosti ljudje prispevali v njem še kaj svojega, bi postal VIHARNIK najlepše glasilo koroške krajine. Isto se je izrazila tudi tov. Vida Gerl in tudi njene misli in vabilo k pisanju toplo pozdravljam. Ne poznam teh sodelavcev VIHARNIKA osebno, pa vendar jih prav lepo pozdravljam

in se za njihove želje in priporočila lepo zahvaljujem. Tudi sam rad pišem in to je tudi moj hobi. Pisal bi, ker mi pisanje ne dela nobenih težav, pa ne vem, kaj bi bilo primerno, da bi bralce zanimalo. Za sebe pišem spomine na vojne dni v Beogradu, kjer sem služil vojsko in doživel bombne napade leta 1941 in druge dogodke tistih dni in pot v ujetništvo. Za VIHARNIK pa sem napisal črtico »Prvo srečanje z gozdnimi delavci v Komisiji«. Spodbudil me je članek Ajnžika »Misli ob naši dvajsetletnici«, kjer je spodbujal bralce, da bi pisali tudi o dogodkih in običajih izpred davnih let. To bi gotovo zanimalo mlajše bralce, saj je bilo včasih kljub pomanjkanju in bedi toliko družabnega življenja in veselih dogodkov. Ljudje so bili med seboj bolj povezani in so si znali po svoje narediti veselje in zabavo in si tako lajšati težke dni.

Kmet in upokojenec
Jože Krajnc

Inventivna dejavnost v LESNI

V zadnjem času opažamo precejšnji porast inventivne dejavnosti, kar je razvidno tudi iz vse večjega števila inventivnih predlogov, ki jih obravnava komisija za inventivno dejavnost DO.

Na svoji 6. seji je komisija obravnavala tudi inventivne predloge nekaterih sodelavcev in jim v skladu s samoupravnim sporazumom o inventivni dejavnosti odobrila izplačilo ustreznih nagrad.

Cokan Bojan, inž., zaposlen v lesarskem sektorju DSSP, je pri predstavitvi stare lakirnice iz TO Podvelka v novo tovarno TSP Radlje-Podvelka s tremi inovacijami:

- predelava konvejerja v sušilnici,
- obračalna naprava,
- kad za omakanje s samodejnim zapiranjem v slučaju požara,

omogočil uporabo stare opreme, tako da ustreza vsem novim predpisom, kar je bil pogoj za pridobitev obratovalnega dovoljenja. V takratni težavni situaciji je to omogočilo prihraniti precej investicijskih sredstev, ki bi bila potrebna za nakup nove lakirnice. Lakirnica je bila pogoj za zaključen tehnološki proces v tovarni.

Bojan Cokan

Valentin Skuk

Marjan Tovšak

Valentin Belej

Tovšak Marjan, zaposlen v lesarskem sektorju DSSP je z izvirnimi konstrukcijskimi rešitvami prispeval k razvoju univerzalnega SUMO pouboja. Komisija za inventivno dejavnost je ta inventivni predlog okarakterizirala kot koristen predlog.

Merkač Alojz, Skuk Valentin in Belej Valentin,

vsi zaposleni v TP Prevalje, so avtorji tehnološkega postopka pri izdelavi krive profilirane letve. S to letvico so opremljena stilsna vrtna krila za izvoz v ZR Nemčijo. Čista letna gospodarska korist zaradi te tehnične izboljšave znaša 414.000,00 din.

Darko Štern, dipl. inž. les.

Kdo nas odira?!

Na članek v Viharniku »Misli ob naši dvajsetletnici«, ki je bil napisan stvarno, prikazuje pa tudi misli in sodbe nekaterih kmetov ob obračunih za les.

Da nas odira gozdna, bi se ne dalo reči, sedaj v času samoupravljanja. Kajti vsi smo ena družina, zato bi bilo bolje rečeno, da odiramo drug drugega med seboj. Res je, da je razkorak med osnovno surovino, to je hlodovino, in med končnimi izdelki prevelik, predelava predraga. Kmetu bi bilo treba povedati, kdo zanjema upravičeno ali neopravičeno z veliko žlico tudi iz njegovih žuljev. Ker pa nima vpogleda in s tem tudi nobenega vpliva, kaj se z njegovim lesom dogaja potem, ko ga proda, si misli, da je opeharjen. Ko delavec v združenem delu dobi plačilno listo, je na njej vse označeno, njegov bruto zaslužek, nato pa cela vrsta žlic, ki zajemajo iz njegovega dohodka. Točno ve, koga podpira s svojimi žulji. Točno ve, kaj in koliko je prispeval družbi za njene skupne potrebe. Kmet pa, ko les proda, dobi denar zanj, kaj se godi z njegovim lesom, pa je zavito v temo. Če bi dobil enak obračun kot delavec v združenem delu bi takoj vedel, kam gre pre-

več denarja in kako bi lahko na to vplival prek svojih delegatov v TOK ali pa neposredno na sestankih gozdnih posestnikov. Ker pa ne ve ničesar, nima v čem diskutirati. Na obračunu bi takoj videl, kaj je narobe, ali je režija previsoka, ali se z lesom slabo gospodari in polno drugih stvari. Vedel bi pa tudi za vse težave, ki tarejo vsa gospodarstva, tudi Lesno, in pripomb o odiranju ne bi bilo več. Sedaj, ko ima Lesna računalnike, ne bi bilo težko, eden tak obračun za les, kot ga dobi delavec za svoje delo, objaviti tudi v VIHARNIKU. Tudi gozdni posestnik bi s svojimi pripombami za gospodarjenje lahko kaj prispeval, da se težave omilijo. Tako bi najbrž bilo tudi negodovanja gozdnih posestnikov vse manj.

V dolinah nas je veliko posestnikov z malimi površinami gozda, največ po dva hektarja, zato je izkupiček od lesa malenkosten. Tudi mi, posebno naši mladi nasledniki, si želimo posodobiti svoje male kmetije s silosi in mehanizacijo in bi bilo prav, da se nam iz socialnih vidikov pomaga, da nas družba oprosti ali zmanjša dajatve od našega lesa, davka in drugih dajatev, saj vse vlagamo v posodobitev gospodarstva in slaba stanovanja in s temvečji pridelek hrane.

Jože KRAJNC

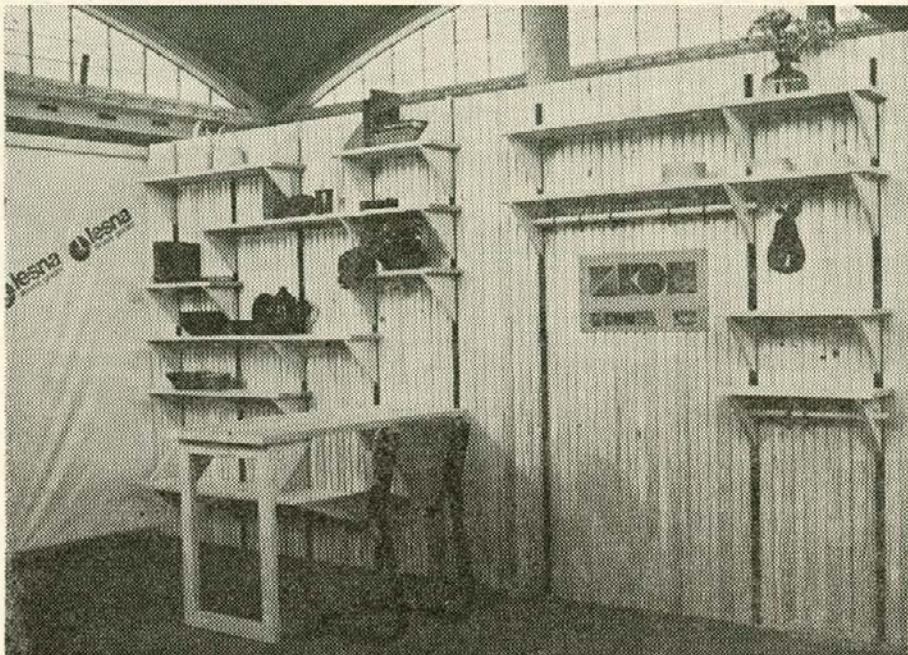
Na mednarodnem sejmu pohištva, ki je eden največjih v Evropi, so razstavljali evropski in izvenevropski proizvajalci pohištva, med njimi tudi Jugoslavija, katero so zastopali SLOVENIJALES, LESNINA in JUGODRVO. Našo delovno organizacijo je na tem sejmu zastopala TOZD Nova oprema na področju oblaženega pohištva, TOZD TSP Radlje s sistemom konzol in polic »KON« in TOZD TP Prevalje z regali »LESNA«.

Največ zanimanja obiskovalcev sejma je vzbujalo pohištvo skandinavskih proizvajalcev (Švedska, Finska, Danska, Norveška), ki so se tudi letos pokazali kot zelo uspešni oblikovalci in proizvajalci vseh vrst pohištva, katerega posebnost zadnja leta predstavlja kombinacija lesa in kovinskih cevi raznih barv in profilov. Ta kombinacija je še posebej poudarjena pri oblaženem pohištvi, kjer predstavljajo kovinske cevi vidno nosilno konstrukcijo, ki pa kljub elegantnim konstrukcijskim rešitvam ne morejo popolnoma zamenjati vidnih ogrodij iz masivnega lesa z vstavljenimi oblaženimi elementi. Pri masivnem pohištvi skandinavskih proizvajalcev pa še ena zanimivost — poudarjen prikaz tistih detajlov, ki smo jih pohištveniki do danes strogo prikrivali, le da se ti odlikujejo po izredno kvalitetni površinski obdelavi in enostavnih konstrukcijskih rešitvah.

Nekaj omenjenih novosti je bilo podanih že na lanskem skandinavskem sejmu pohištva v Københavnu, ki je imel poseben poudarek na pohištvi iz masivnega lesa, ki je zadnje čase vedno bolj cenjen.

Marjan Tovšak

Mednarodni sejem pohištva v Kölnu

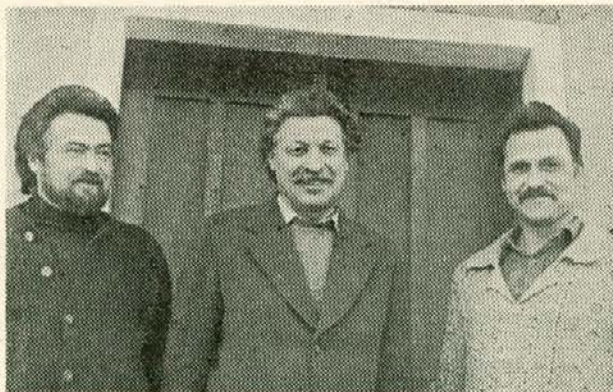
»KON« sistem konzol in polic. Izdeluje TOZD TSP Radlje-Podvelka.

DRŽAVNA ODLIKOVANJA SO PREJELI SODELAVCI TOK SLOVENJ GRADEC

Na občnem zboru osnovne organizacije sindikata TOK Slovenj Gradec je predsednik občinskega sindikalnega sveta Jože Vrabčič podelil visoka državna odlikovanja JOŽETU TRETJAKU, FRANCU DULERJU in IVANU KRAUTBERGERJU.

FRANC DULER, roj. 1933. leta, revirni vodja revirja Sele, je prejel **RED DELA Z ZLATIM VENCEM**.

V delovni organizaciji je bil večkrat predsednik delavskega sveta in predsednik sindikata. Sedaj je dele-

Od leve proti desni: Franc Duler, Jože Tretjak, Ivan Krautberger

gat v zboru združenega dela v občini in SRS, član SIS za raziskovalno dejavnost, član izvršnega odbora kmetijske zemljiške skupnosti, član zbora delegatov TOK in član konference sindikata Lesne.

20 let je gospodar Koroške ribiške družine, starešina lovske družine Slovenj Gradec pa je bil 10 let.

Vseposod, kjer je deloval, je pokazal dosledno aktivnost in prizadevnost. Ima pa tudi velike zasluge pri organizaciji telefonije na Selah, izgradnji cest in elektrifikaciji tega območja in uživa priljubljenost pri svojih kmetih kooperantih.

JOŽE TRETJAK, rojen 1923. leta, revirni vodja v revirju Mislinja, je prejel **RED DELA S SREBRNIM VENCEM** za nesebično in dolgoletno požrtvovalno delo v družbenopolitičnih organizacijah in organih upravljanja TOK in delovne organizacije ter delo v krajevni skupnosti in odboru Zveze borcev.

Delovne naloge vestno opravlja in je v svojem revirju zelo priljubljen. Sodeluje pri vseh pomembnih akcijah kot so: izgradnja cest, elektrifikacija in druge.

IVAN KRAUTBERGER, roj. 1939. leta, KV gozdni delavec — sekač, je prejel **MEDALJO DELA**.

Ivan je bil vseskozi v vrstah najbolj marljivih in pridnih delavcev, saj je bil na lestvici doseganja norm vedno med prvimi. V času svojega dela se je v gozdu dvakrat težko poškodoval in bil je premeščen na druga delovna opravila kot traktorist, skupinovodja, sedaj pa opravlja delo skupinovodje za nego gozdov.

Kot skupinovodja se Ivan posebej posveča gojenju gozdov, za kar mu strokovne službe gozdarstva dajejo posebna priznanja.

Kot delovodja je priljubljen v krogu svojih delavcev zaradi nepristranskega, pridnega in nenazadnje tudi strokovnega dela.

Večkrat je bil izvoljen v samoupravne organe TOK, dve mandatni dobi pa je bil član izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata.

I. Robnik

Prvo srečanje z gozdnimi delavci v Komisiji

Kot mali kmet sem po vojni iskal dodatne zaposlitve. Dobil sem honorarno zaposlitev pri zavarovalnici, takratnemu DOZ, kot krajevni zastopnik. Sredi zime, januarja, je bilo treba iti tudi v Mislinjski jarek in v Komisijo. Imeli so zavarovano živino in stanovanjske premičnine. Nikoli še nisem bil tam, zato nisem poznal ljudi in kraj mi je bil neznan. Zvedel pa sem, da je v Komisijo zelo daleč. Tako sem si nekega jutra napolnil aktovko s potrebnimi policami, posebno pa še s hrano. Ni šala meriti peš kilometre v mrazu in lačen. Tako oborožen sem se podal na pot.

Takrat je bilo v jarku zelo živahno. Srečevali so me vozniki z voli, težko naložene sani in še zadaj priklenjeni hodi so drsili nizdol po gladkem sanencu. Delavci so že spravljali hlode po drčah v jarek, da je bobnelo in otroci so se kepali gredoč proti šoli. Dolga se mi je zdela pot po železnici navkreber. Končno sem prispel do neke hiše, kjer so se ceste cepile na levo in na ravnost, takoj imenovani Krajograben. Po kateri naj krenem? Zavil sem v hišo na levi, da dobim informacije. Znašel sem se pri Repni Ivanu, znanu iz vojnih dni. Oba z ženo Angelo sta me prijazno sprejela. Nekoliko počitka se mi je prileglo. Ob skodelicah kave smo kramljali in šalili. Dala sta mi vse napotke o poti in ljudeh, ki sem jih nameraval obiskati. Tako sem nadaljeval pot po ozki kotanji. Mislinja je šumela prek pečin in led na skalah se je lesketal kot srebrni biseri. Tu in tam me je radovedno pogledala izza drevja srna, kot bi hotela reči, kaj pa ti tujec iščeš tod? Hodil sem in hodil, a poti ni bilo konca. Prišel sem do majhne hišice. V njej so še stanovali ljudje, a železnica se je tu končala. Jarek je bil vse ožji in ožji in vse bolj navkreber. Končno sem zagledal peš pot v breg. V nekaj minutah sem bil pri prvi hiši. Ko sem vstopil v leseno, lično hišo, so me začudeno pogledali, saj me niso poznali, vendar so me prijazno sprejeli in takoj je stekel pogovor. Bil sem pri Rudolfu Založniku, že upokojenemu delavcu. Ko sem končal s svojo poklicno dolžnostjo, mi je prijazna gospodinja ponudila kosilo, kajti bilo je že opoldne. »Nisem danes kaj prida skuhala, le krompirjeva juha je«, se je opravičevala. »O«, sem dejal: »to imam pa še posebno rad«. Bil sem vesel dobre juhe, v kateri so bili zajetni kosi mesa. Takale topla domača jed se v mrazu in po dolgi hoji hudimano prileže. Posedeti sem moral še nekaj časa, ker vprašanj o tem in onem v dolini ni zmanjkalo. Vsak obisk tujca, pa če je prišel tudi »kasirat« v te planinske kraje, je bil takrat poseben dogodek in je prinesel v hišo nekaj veselega, novega. Tedaj še tu gori ni bilo radia, tudi kakšen časopis je le redko zašel sem gor.

Zadovoljen sem se poslovil od prijaznih ljudi in se napotil naprej, k drugi hiši. Pod nizko škodlasto streho sem stopil v kuhinjo. Na obešalniku sem najprej opazil lovsko puško, nahrbtnik in klobuk, okrašen z lovskimi dekoracijami. Narek stisk rok v pozdrav in že smo bili prijatelji. Sesti sem moral za mizo, pred mano pa se je znašel velik kozarec žganja. »O, toliko ga pa ne bom«, sem se branil. »E, kaj bi to, to pa res ni veliko za takšnega možaka, kot si ti,« je rekel Ivan Friškovec in si še sam natočil veliko mero in ga v dušku zvrnil. »Vidiš, tako se pije«, je dejal. Moral sem spiti tudi jaz. Tudi tu sem opravil svoj posel in med pogovorom je prijazna žena že pripravljala jajčka, da jih speče, sami pa

so južinali že prej. Nič ni pomagalo, da sem se branil češ, da sem že jedel pri Založniku, moral sem jesti jajčka. Da bi jih ne užalil, sem pospravil tudi to, kar brez kruha, košček sem držal v roki zaradi lepšega in ga nato skrivaj vtaknil v žep. Še skodelica čaja in bil sem napet kot boben, pa tudi žganje je že kar lepo delovalo. Otroci so se sankali po bregu pred hišo, mi v kuhinji pa debatirali in klepetali še lep čas.

Tudi od tu sem se moral posloviti, kajti ura na steni je tekla kot kolovrat, čakale pa so me še tri družine.

Še kratek sprehod skozi gozdiček in že sem bil v leseni hiši Franca Založnika, po domače pri Kohu. Zopet stisk rok in vse kar spada zraven in že sem sedel za mizo v kuhinji. Tu je prevzela iniciativo za pogovor prijazna gospodinja. Komaj sem utegnil odgovarjati na vsa mogoča vprašanja o novicah iz doline in o vsem mogočem, tudi humorja ni manjkalo. Pred mano pa se je zopet znašel krožnik narezane slanine in čaj. Postal me je strah. Jesti ne morem, če pa ne jem, jih bom užalil. Treba se bo nekako znajti. Vzel sem košček slanine in kruha, se delal kot bi jedel, nato pa na skrivaj vtaknil v žep. Tako sem pospravil par koščkov in se rešil zamere. Tudi tu je minilo precej časa, da smo si povedali glavne zanimivosti, nato pa zopet prisrčen stisk rok in naprej na pot.

Čez nekaj korakov sem bil pri hiši Jožefa Saitla. Prišel je ravno z dela, gospodinja pa je vsajala v peč kruh. Tu sem hotel nekoliko pohiteti. Predstavil sem se in uredila sva zavarovanje. Nato sem hotel oditi naprej, toda niso me pustili. Malo smo govorili, nisem pa vedel, zakaj me tako vneto zadržujejo. Tedaj pa se mi je posvetilo, ko je žena postavila predme na krožniku veliko kuhano klobaso, kruh in čaj. Prijeten duh je vel po kuhinji, saj je klobasa dišala in od nje se je prijetno kadilo. Polival me je mrzel pot od skrbi, kako pospraviti to dobroto pod streho. Če se branim, ne bo nič pomagalo, pa še zamera bo, saj so mislili, kako sem na poti potreben takšnega zaloga. »O ti dobri ljudje«, sem si mislil in se hočeš nočeš, lotil klobase. Z največjo težavo sem pospravil polovico, ostalo sem mislil pustiti, češ, da je preveč. Nič ni pomagalo in moral sem spet uporabiti trik: nekaj v usta, nekaj v žep, neopazno seveda. Povrh še lonček čaja in bil sem rešen. Po kratkem pogovoru sem se moral posloviti. Milo se mi je storilo, najrajši bi bil te gostoljubne ljudi objel.

Še dve hiši me čakata, ostalo bom moral opraviti drugič, kajti delal se je že večer. Pohitel sem v naslednjo, višje ležečo hišo Jožefa Založnika. Predstavil sem se in segel zakoncema v roke. Gospodinja me je nezaupno gledala, ko sem povedal, da sem prišel kasirat zavarovalnino. Moral sem pokazati dokumente, potem pa se ji je zjasnil obraz. »Veste«, je rekla »dandanes se moraš čuvati goljufov. Po tem terenu so pobirali denar lažni dimnikarji. Ne zamerite, ker vas nisem poznala.« »No, sedaj me poznate, saj se bomo še večkrat videli.«

Jože, upokojenec in invalid iz prve vojne, me je popeljal v hlev. Ponosno mi je pokazal lep rejen par volov, pa še zadaj manjše, lepe gladke, okrogle krave in ostalo živino. Lesen, suh in topel hlev je bil poln. Čudil sem se tolikšni in tako rejni živini tukaj v planini. Še v dolini, kjer krma gleda takorekoč v hlev, nimajo take. Opravil sem posel. »Menda ja ne boš šel nazaj tako da-

leč domov«, je dejal. »Ostani pri nas čez noč«, me je povabil, »imamo dovolj prostora, da ležeš«. Odklonil sem, ker bi domače skrbelo, če bi me ne bilo domov. Vzel pa sem si nekaj časa, da smo pokramljali v hiši. Pripovedoval je o dogodkih iz prve svetovne vojne in kako je bil ranjen v roko, o lovu, saj je bil tudi lovec in kako je izgubil sina v partizanih. Žena je žalostna, a s ponosom, pokazala njegovo sliko. Pripravljala je tudi večerjo zame, a sem imel na srečo tehten razlog, da se mi mudi na pot domov, kajti bila je že trda noč. Korakal sem nizdol po jarku, kilometre in kilometre in prišel domov proti polnoči. Aktovka je bila še polna nedotaknjene hrane, ki sem jo vzel na pot, pa še žep, zamaščen in poln slanin in kruha iz Komisije.

Nikoli prej si nisem mislil, da so po pohorskih hribih tako dobri ljudje.

Večkrat sem še obiskoval v svoji službi ljudi v Glažuti, na Kunejevem, Pavhovem, vse do kmetov Jauka, Ramšaka, Miklavža, Ogrina. Preveč prostora bi zavzelo, če bi vse našteval. Povsod so mi postregli z jedačo in pijačo in vabili, naj se še oglasim.

Danes sem v penziji. Veliko teh ljudi, ki sem jih obiskoval, že počiva na šentiljskem pokopališču, jaz pa hranim nanje hvaležen spomin. Tako so stari pomrli, mladi pa odšli v dolino in si tu zgradili svoje domove. V Komisiji je vse mirno in tiho, ni več lepih volov, krav in svinj. Tople delavske hiše oživijo ob nedeljah in praznikih, ko pridejo v nje za vikend iz dolinskega živčava v tihote in mir, na čist pohorski zrak, ljudje iz doline.

Jože Krajnc

Sekač

Sopihajoč je lezel po strmini navzgor. Za trenutek je postal in zajel sapo, pri tem pa mu je pogled segel dol v dolino, ki se je v mrzlem jesenskem dopoldnevu bleščala v soncu in izžarevala toplino in domačnost. Lepa je bila dolina, pa je ne bi dal za te strmine, ki jih je prehodil po dolgem in počez.

Ni bilo časa, da bi se izgubljal v razmišljanju, treba je bilo naprej, v boj za vsakdanjo skorjo kruha. Ko je bil še majhen pobič so mu oče, kadar so se malo »okrogli« vnili zvečer domov, dostikrat dejali: »Sinko, življenje je borba!«

Oče je bil preprost mož, pa vendar je bilo tudi v teh preprostih besedah, ki so izvirale iz vsakdanjega boja z življenjem in revščino, nekaj globokega.

Prispel je do stare, debele jelke, svojega cilja. Položil je motoriko na bližnji štor in za trenutek počil. Pogledal je ob deblu navzgor v gosto krošnjo, ki se je bohotala nad njim. Veliko jih je že podrla njegova roka, a s takimi velikani se ni srečeval vsak dan. Še vedno je sopihal.

»Star si, Jaka, star,« si je priznal.

O, pa za svoja leta se je še kar držal. Dosti jih je poznal, ki so bili njegovih let, pa so se

zapihali že, ko so se povzpeli po stopnicah do stanovanja. On pa je, čeprav malo upchan, zmogel še vsako strmino. Pa so bile zato druge stvari, ki so se ga lotevale, da ni bil več takšen korenjak kot pred leti. Leta in težak poklic so zahtevali svoje. Letos bo še podiral, potem pa bo verjetno na skladišču dočkal pokojnino.

Potrepljal je staro jelko.

»Ja, ljubica, takšnih, kot si ti, ne bom več rušil.«

Kot on, je tale starka. Veliko viharjev je že majalo njeno mogočno krošnjo, pa vendar še stoji in se kljubovalno dviga visoko nad ostale. Tudi on je kluboval že nešteto krat viharjem. Mulc je še bil, ko je prišla vojna, ki je porušila do takrat mirno življenje na majhni hribovski kmetiji, njihovem domu. Veliko hudega je bilo, pa tudi kakšna iskra je bila vmes, ki jim je dala moč, da niso obupali. Tudi po vojni ni bilo lahko. Dances zmanjka kave, pa je že vse pokonci, takrat pa ni bilo kruha, moke, sladkorja... Pa so le preživeli in dočakali boljše čase: tiste, ki so jih čakali ves čas vojne in zaradi katerih so živeli in preživeli.

Doma jih je bilo preveč in ko je po stari navadi najstarejši sin, njegov brat, prevzel kmetijo, se je odpravil služiti vsakdanji kruh, saj mu drugega ni preostalo. Nekaj časa je bil tu, nekaj tam, dokler se ni zasedel v go-

zdu, tega dela je bil pač vajen že od malih nog. Najprej so podirali na roke, potem pa so prišle motorke, ki so jim olajšale delo, povzročale pa so tudi invalidnost zaradi tresenja in hrupa. Tudi on je čutil posledice, roke so bile napol mrtve. Težko je bilo to njihovo delo. Pa vendar je bil rad v gozdu in v družbi »holcarjev« je bilo vedno veselo. Plače so bile majhne, pa tiste jurje si je zares zaslužil s svojim znojem. No, za življenje je vendarle bilo.

»Jaka, preveč filozofiraš, pljuni v roke!«, si je ukazal.

Motorika je zapela in stavec je z vajenimi gibi napravil zasek, nato pa podžagal velikan. Čeprav je opravljal to delo vsak dan, je bil previden, saj so ga poškodbe, ki jih je dobil pri svojem delu, boljše kot vsi predpisi naučili varstva pri delu.

Ugasnil je motoriko in jo potegnil iz reza. Še par udarcev po klinih in starka se je zamažala. Sprva je še kljubovala, nato pa je morala popustiti in pasti. Nekaj časa je stal in jo gledal. Na tleh se mu je zdela še mogočnejša.

»Nekoč boš tudi ti takole padel...«, ga je prešinilo. Zamahnil je z roko, kot bi hotel pregnati neumne misli. Življenje je borba.

Spet je zapela žaga, s čilostjo mladeniča se je lotil debelih vej, da se je žagovina sipala na vse strani.

POLDE

SKLEP O NATANČNEJŠIH POGOJIH ZA VŠTETJE ČASA OPRAVLJANJA DEL PRI SEČNJI, OBDELAVI IN SPRAVILU LESA V POKOJNINSKO DOBO

Obveščamo vse bralce, zavarovance in upokojujence, ki so od 15. maja 1945 do 31. decembra 1972 opravljali dela pri sečnji, obdelavi in spravi lesa in so kasneje sklenili delovno razmerje v gozdni OZD, da se jim lahko ta doba šteje v zavarovalno dobo.

Poleg navedenega pogoja so še naslednji pogoji: da je zavarovanec opravljal dela v SR Sloveniji v poprečju efektivno najmanj polovico polnega delavnega časa na mesec v koledarskem letu in da dejstva, ki jih zahteva zakon in sklep dokaže s potrdilom gozdno gospodarske organizacije.

O zahtevi zavarovanca odloči odbor za uveljavljanje pravic s sklepom, s katerim določi tudi višini prispevka. Osnovo za plačilo prispevka predstavlja poprečni (bruto) OD vseh delavcev, zaposlenih v SR Sloveniji v koledarskem letu pred vložitvijo zahtevka. Za vštetje obdobja opravljanja del pri sečnji, obdelavi in spravi lesa v pokojninsko dobo plača zavarovanec prispevke za poškodbo pri delu in poklicno bolezen po stopnjah, veljavnih na dan vložitve zahtevka.

Zavarovanec mora plačati prispevek najkasneje v 12-mesecih po prejemu sklepa.

V primeru, da zavarovanec v navedenem roku ne bi izpolnil obveznosti, se mu čas, za katerega izpolnjuje pogoje za vštetje v pokojninsko dobo, ne bo štel.

Takšen zavarovanec ne izgubi definitivno pravice, da bi ponovno zahteval vštetje obdobja opravljanja del pri sečnji, obdelavi in spravi lesa v pokojninsko dobo. To lahko stori ponovno, vendar najdalj do 31. decembra 1986, ko po samem zakonu preneha možnost uveljavitve vštetja teh obdobj v pokojninsko dobo.

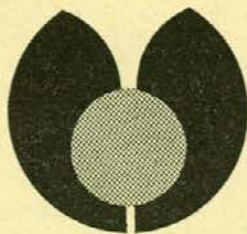
Sklep je objavljen v Uradnem listu SRS št. 41/83 in je začel veljati 1. januarja 1984.

Natančnejša pojasnila lahko dobite tudi pri kadrovsko socialni službi.

Marijana Gorenšek

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA

ZA KMETIJSTVO

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednica Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1984.

LETO IV — ŠTEVILKA 2

FEBRUAR 1984

POSTNINA PLACANA

Proizvodnja v letu 1983

Zaključili smo poslovno leto 1983, v katerem smo si prizadevali, da bi proizvedli čimveč hrane, t. j. mleka in mesa. Cilj seveda ni bil samo pokrivanje lastnih potreb v Koroški, temveč tudi na ostalih področjih.

Kako nam je to uspelo, oz. kolikšna je bila proizvodnja v letu 1983, si pogledamo iz naslednjih preglednic.

1. Prireja mleka (v 000 l)

	doseženo 1982	doseženo 1983	ind. 83/82	plan 1983	izpol. %
TZO »LEDINA« Slov. Gradec	4.788	5.518	115	5.110	108
TZO »TRATA« Prevalje	2.378	2.583	109	2.550	101
TZO »ODBOR« Dravograd	969	1.085	112	1.011	107
SKUPAJ KKZ:	8.135	9.186	113	8.671	106

Iz prikazanih količin je razvidno, da se je prireja mleka v okviru KKZ v letu 1983 v poprečju povečala za 13 % v primerjavi z letom 1982, postavljen plan za leto 1983 pa smo presegli za 6 % ali 515.000 l mleka.

Glavnino tržne prireje mleka predstavlja prireja v zadružni proizvodnji (pri kmetih koperativih), kar 8.123.600 l ali 88,4 % skupne prireje mleka. Iz bilance tržne prireje in porabe mleka v treh občinah (Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem, Dravograd), ki jih pokriva naša delovna organizacija, bi lahko razbrali, da proizvedemo približno polovico količin za pokrivanje lastnih potreb, polovica pa je višek, ki gre v druge občine.

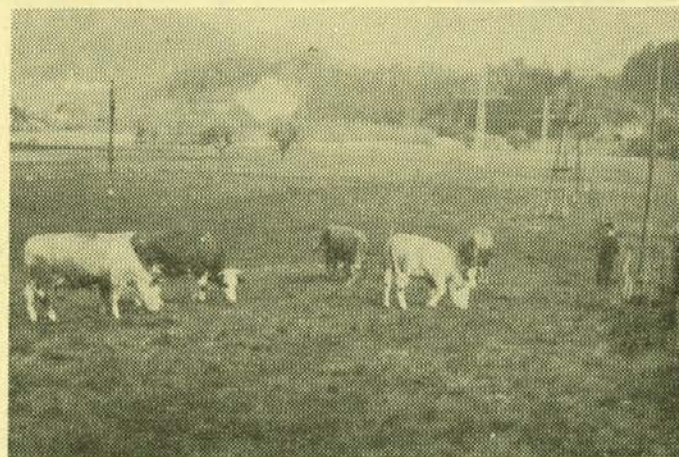
2. Prireja klavne živine (v tonah)

	doseženo 1982	doseženo 1983	ind. 83/82
TZO »LEDINA« Slov. Gradec	520	508	98
TZO »TRATA« Prevalje	385	373	97
TZO »ODOR« Dravograd	241	234	97
SKUPAJ KKZ	1.146	1.116	97

Pri prireji klavne živine, ki pomeni tudi proizvodnjo mesa, so rezultati manj vzpodbudni kot pri prireji mleka. Proizvodnja v letu 1983 je bila za 3 % manjša kot v letu 1982.

Glede na velike potrebe po mesu pri oskrbi porabnikov v koroški regiji in za prodajo izven regije ter tudi v izvoz, se bomo morali v letu 1984 bolj posvetiti povečani prireji mesa, predvsem na doma pridelani kvalitetni krmi.

Marjana Sušec, oec.

Hvaležni smo jim

Slovenski pregovor pravi: »V nesreči šele prijatelja prav spoznaš.« Prijatelja v dobrem pomenu besede, oziroma prijatelje, ki so pripravljeni pomagati sosedu, krajanu, znancu ob njegovi nesreči je spoznala tudi družina Lenart p. d. Močivnik iz Podgorja pri Slovenj Gradcu.

Ogenj, ki ga je povzročila strela, ki je gotovo sovražnik številka ena za vse naše kmetije, je drugega avgusta lanskega leta v celoti uničil gospodarsko poslopje Le-

nartovih iz Podgorja. Do požara je prišlo v jutranjih urah, prav v času, ko je bila doma samo stara mati. Mlada družina si je prvič ob svojem trdem delu privoščila nekaj dni na morju. Z vrnitvijo domov in pogledom na pogorišče pa so prav gotovo izgubili vso tisto prijetno počutje, ki ga ima vsak izmed nas po končanem dopustniškem življenju. Lenartovi pravijo, da se morajo zato še predvsem zahvaliti, da ogenj ni povzročil še večje gospodarske škode ko-

maj 17 letni Danici Krenkar, ki je ob odsotnosti mlade družine pomagala stari mami pri vsakodnevnih opravilih, nadalje sosedom Antonu Skrivarniku in Juriju Lenartu. Ti so prvi opazili ogenj in začeli reševati živino in kmetijsko mehanizacijo. Ogenj je kljub hitri intervenciji gasilskih društev do tal uničil gospodarsko poslopje, v katerem so ostali puhalnik, mlatilnica, žaga, dva elektro motorja, prikolici in del gradbenega materiala, ki so ga imeli za dokončanje novega gospodarskega poslopja. Ostali so seveda tudi brez krme za živi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

no, ogenj pa je uničil tudi že del ostrešja pri novem gospodarskem posloplju.

Kot je že ustaljena praksa ob takih nesrečah, se je takoj pričela akcija pomoči. Z vso aktivnostjo je pričela za odpravo posledic KS Podgorje, kjer so bile angažirane vse organizacije in pa društva. Z delom, denarnimi sredstvi in reprodukcijskim materialom so Lenartovim pomagale OZD: Elektro Slovenj Gradec, Kograd TOZD Graditelj Slovenj Gradec, Lesna TOK-gozdarstvo Slovenj Gradec, TOZD Žaga Mislinja, TZO »LEDINA« Slovenj Gradec in MONTER

Otiški vrh. Sosezi in krajan KS Podgorje so se vključevali s svojim delom, kmetje pa so odstopili krmo za živino.

Solidarnost, ki so je bili Močivniki deležni, je omogočila, da je bil nov hlev zgrajen že konec meseca avgusta, s tem pa dani pogoji normalnega kmetovanja: ohranitev staleža živine, ki so ga imeli pred nesrečo.

LENARTOVI se vsem, ki so jim kakorkoli pomagali pri odpravi posledic požara, oziroma pri gradnji novega gospodarskega posloplja, za pomoč še enkrat zahvaljujejo.

JOŽE KREVIH

Močivnikovo novo gospodarsko posloplje

Dobnikova mati Katra in oče Andrej

V mrzlem, meglenem nedeljskem jutru sva ju obiskala. Že od daleč je v strmem bregu stisnjena hiša klicala pozdrav. Majhna okenca in dimnik, iz katerega se je veselo kadilo, so obljubliali domačnost, katere sva bila kaj kmalu deležna.

Na pragu je stal v visokih škornjih in s klobukom na glavi Dobnik. Povabil naju je v hišo, kjer je ob štedilniku Dobnikova mati pripravljala kosilo.

Ob žganju se nam je razvezal jezik in začela sva vrtati v njuno življenje.

»Ja, avžvat sma začela št' rdesetega. Od začetka je šlo bolj bogo. Začela sma z ovčko, nato sma kup'la teličko, telička je zrasla v kravo ... Tako se je začelo.«

Vaše gospodarsko posloplje in hiša stojita stisnjeni v breg, da se vprašaš-kako? Okoli in okoli pa so travniki in njive. Kako vam uspe to obdelovati?

»Vsak, ki pozna našo kmetijo, ve kakšne

površine so pri nas. Večkrat tudi kdo zlobno pripomne, če so pri nas kure privezane ... No, čeprav je breg, je pa tud le ljubezen, ki ni manjša tud, ko zatajijo stroji in se moramo posluževati starih načinov obdelave. Nekaj res lahko obdelamo tudi s stroji, večinoma je to na nižjem Totovnikovem posestvu, ki ga imamo v našem. Prav radi bi ga kupili, pa ga lastnik ne da ... Tam lahko sejemo tudi koruzo, ki pri nas ne dozori. Tu doma je le čez 900 m in lahko sejemo le rž, oves, ječmen, krompir in drugo. Saj vete, kaj pavri sejemo? Zravno so pa košnje. Ko pridejo kosci, je pri nas najbolj veselo. Juckanje se čuje do vseh sosedov, pa še dalj. Nekaj pa potem pokosimo tudi s kosilnico, kjer pač gre. Saj vete, je treba kar precej krme. Zdad 'mamo v štali 7 glav, pa ovce 'mamo, pa svinje ... Je k'r treba poskrbet, zemlje ni vel'ko le okoli 5 ha in tistih 8 pri Totov-

niku. Hvala bogu, da je nekaj lesa in si lahko malo pomagamo.«

»Po prevzemu posestva ste se spoprijemali z velikimi težavami, pa tudi gozdar niste imeli?«

»Ja, to je pa dolga zgodba. Malo prej, da sem prevzel grunt, je moja mati morala prodati gozd. Saj veste, kakš časi so bili pred vojsko! Tako smo bili vezani na zemljo. Težko je šlo. 1965. leta so iz štale romale krave. Šle so ena za drugo, in ko sta v štali ostali le še ena krava in svinja, je bila večina denarja za gozd zbrana. Odkupila sva naš nekdanji les in spet začela na novo. Bila je štala in b'la je kravca, pa gozd je bil, čeprav ne velik.«

»Vašo hišo pa so dobro poznali tudi partizani.«

»Res, partizani so b'li pr'nas pogosto gosti. Večkrat so tudi prespali. Ja, to so b'li hudi časi. Enkrat pozimi, ko so pri nas prespali partizani, se je celo podrla streha, trami so bili piravi, pa je šlo. Nove trame sma si izprosila pri Potočniku v Slovenj Gradcu, kjer sva jih veliko čula o tem, kako podpiramo partizane. Les sma pa le dob'la.«

»Prišli so novi časi, kupila sta gozd. In kako boste kmetovali naprej?«

»Z možem jih boma kmalu dopolnila sedemdeset. Dokler bo šlo, bo že. Potem bo pa sin prevzel. Da bi b'lo le zdravje, pa da vojske ne bi b'lo. Mi smo jo skusili, in vemo kako gorje je to. No, lansko leto smo začeli zidati novo hišo. Počasi gre, saj vidite. Denarja ni, pa vse je tako drago, da ne vem, kako bo. Nekaj pomoči smo res dobili od ZZB in letos od zadruga, a kaj je tistih par milijonov, ko je taka draginja. Vsa sreča, da imamo zdaj elektriko. Do lani nisem več verjela, da bo tudi pri nas zasvetila luč. Zdad je. Tako lahko zdaj predem tudi ob zimskih večerih, ki so drugače dolgi in pusti.«

»Bi za konec morda povedala, kaj mislite o zdajšnji situaciji, ko mladi zapuščajo kmetije, pa o brezposelnosti ...«

»Po pravici vam povem, da bi morali vse kmetijske sinove, ki so zapustili zemljo in šli v tovarne, prisiliti, da se vrnejo na domačije, ali pa bi jim morali zemljo vzeti, in jo dati tistemu, ki jo bo obdeloval. Kako morejo gledati, koliko je brezposelnih, sami pa imajo možnosti za delo na zemlji, pa tega nočejo izkoristiti? Ali ni greh, da je toliko neobdelane zemlje. Nekateri mladi bi pa radi kmetovali, pa ne morejo, ker nimajo zemlje. Med vojsko so se partizani borili tudi za to, da bo zemljo dobil tisti, ki jo obdeluje. Pa vas vprašam, ali je danes res tako?«

Dolgo smo se ob domačem rženem kruhu in pijači še pogovarjali. Za mnoge težave in tegobe matere Katre in očeta Andreja sva izvedela. Iz vsake težave iščeta pot s svojo voljo, pa z navezanostjo na zemljo. Zemljo, ki sta ji zapisala sebe in svoje življenje! In prav je tako. Njuno življenje je podobno življenju stoterih, pa vendar je njuna klenost in vztrajnost, ko se spoprijemata s težko zemljo pod Kremžarico, lahko mnogim za vzgled, in bi jima zagadelj morali v večji meri pomagati pri gradnji nove hiše, ker jo Dobnikovi res potrebujejo.

Robert Waltl

Spomin na Poltnikovo mamo

Poltnikova mama

Ravno na njen rojstni dan, ko je dopolnila oseminsedemdeset let, je ugasnilo kot sveča njeno življenje.

Marija Mesner se je rodila 12. novembra leta 1905 pri Erženu v Šentjanžu pri Dravogradu. Njeno življenje je bilo trdo. Kot majhen dekle je morala nadomestovati svojo bolno mater, ker so ji zaradi tromboze odrezali obe nogi. Zdravniki so poslali bolno mater domov brez vsakršnega upanja na ozdravitev, a mati je živela še dvajset let. S pomočjo majhnih otrok je vodila gospodinjstvo, svetovala otrokom, kako naj delajo in se tudi sama naprezala v delo. Predla je tako, da so ji otroci poginjali kolovrat in opravljala še druga dela, ki jih je zmogla z rokami in vse to v težkih časih prve svetovne vojne. Tako je padlo veliko breme na Micko, kakor so jo domači klicali. Še skoraj otrok je morala že molzti krave in opravljati druga potrebna dela.

Leta 1928 se je priženila na Poltnikovo kmetijo v Podlipje nad Muto. V družini se je rodilo dvanajst otrok, od katerih jih je šest umrlo. Tudi tu ji trpljenje ni prizanese.

Marca, leta 1945, zjutraj ob treh, ko je družina najbolj trdno spala, je v gospodarskem poslopju izbruhnil požar. Zgorelo je poslopje z vso živino, komaj so iz hleva rešili dva fanti, ki sta tam spala. Prav tako so iz goreče hiše komaj rešili majhnega otroka, ki ga je oče vrgel skozi okno in se sam komaj rešil iz ognja. V tistih težkih časih druge svetovne vojne jim je ostalo le golo življenje in kdor se teh časov spominja, bo razumel vse.

Kljub trdemu življenju je Marija dočkala visoko starost. V velikem številu so jo pospremili na njeni zadnji poti sorodniki, sosede in znanci, ki jo bodo ohranili v trajnem spominu.

Ludvik Mori

V slovo Bučevi mami

Pot, po kateri smo spremljali Bučevo mater, je poslednja pot. Dom v katerega odhaja, je dom miru.

Rojena je bila pred 88. leti v Javorju. Njen oče je bil najemnik na kmetiji, na kateri sta z ženo toliko prištedila, da sta kupila kmetijo na Selah. Komaj deset let ji je bilo, ko so se preselili v novi dom, kjer je odrasčala v brhko mladenko.

Usoda bridkosti in žalosti pa tudi njej ni prizanesla. Umrli ji je oče, brat pa je moral na bojne poljane prve svetovne vojne.

Na kmetiji so ostale same ženske za vse garaško delo, vse do takrat, ko se je vrnil brat. Trinajst let je preživela na Selah, potem pa jo je ljubezen zvalila v iskanje svojega novega doma. Spoznala je svojega moža Ivana in leta 1919 se je preselila v Razbor na kmetijo Skobir. Tam je preživela najlepši del življenja, darovala je življenje desetim otrokom.

Ker je bila kmetija težavna in so otroci doraščali, sta z možem Ivanom razmišljala, kako bi sebi in otrokom olajšala življenje. Iskala sta kmetijo nekje na ravnem in tako sta leta 1940 kupila Bučevo kmetijo tu v Libeličah.

Vzljubila je ta kraj in bila srečna v krogu družine in sosedov. Skrbna gospodinja in dobra mati je z vso ljubeznijo skrbela za dom in družino.

Dobro vzgojeni otroci so si znali ustvariti vsak svoj dom in družinsko sre-

čo. Toda kruta usoda tudi njej ni prizanesla. Posloviti se je morala od moža Ivana in ssnhe Malke. Z vso ljubeznijo in skrbjo je pomagala sinu Francu pri urejanju doma in kmetije.

Jesen življenja pa je tudi njej prinesla težave v zdravju. Pri padcu si je zlomila kolk in bila štiri leta v postelji, vezana na vso oskrbo njenih domačih.

Vdano in z dobro voljo je prenašala težave. Veselela se je obiskov vseh otrok, vnukov in pravnukov. Posebno pa je bila hvaležna vsem domačim za njihov trud in skrb.

Draga Bučeva mati, po trinštiridesetih letih življenja med nami, smo Te spremili v novi dom, katerega bodo krasile rože tvojih najbližjih ter tudi spomin tvojih otrok, enaindvajset vnukov in dvaindvajset pravnukov in vseh, ki smo te poznali.

Naj ti bo lahka libeliška zemlja.

Ivan Verneker

1.
Vse že mirno spi,
bliža se polnoč,
jaz pa solze točim,
gleдам v temno noč.
2.
Dolgi zimski dnevi
noč vse daljša je,
ura tam na steni
moj prijatelj je.

3.
Nimam več nikogar,
ki bi me objel,
mi v tolažbo rekel,
kak' sem te vesel.

4.
Ura tika, taka.
Dan se budi,
le nekdo me čaka,
vstati se mudi.
To je naša Liska,
ki telička ima,
milo me pogleda,
da nahranim ga!

Marija KOMPAN

Zanimivosti iz TOPLE

(Nadaljevanje iz 1. številke)

Gospodinja Anica pa doda: »Pa zapiši tudi to, da so pri nas v Topli zelo priljubljeni kmetijski pospeševalci koroške kmetijske zadruge TZO »TRATA« Prevalje. Saj se trudijo in nam naredijo vse, kar želimo in kar in kolikor morejo. Niso pa oni sami krivi za to, če bi radi storili več in bolje, pa zaradi takih ali drugačnih razlogov ne morejo.«

Končnikov Anzi-Končnik je, kar se tiče Tople, pravi živi leksikon. Takole pravi: »Ime Topla prihaja od vode, kajti voda iz Tople pozimi nikoli ne zamrzne.

V Topli smo imeli že leta 1901 svojo prvo vodno električno centralo. Torej že pred 82 leti. Za vso Toplo je bilo dovolj elektrike, vse do tedaj, ko smo jo morali po osvoboditvi ukiniti. Škoda! Take centrale bi morali čimprej zopet postaviti, saj bi z njimi lahko veliko prihranili. Greh je, da teče voda neizkoriščena in zastoj v dolino.

Naša Topla je nekdanja ledeniška dolina. Posamezne kmetije: Končnik, Kordež, Fajmut, Florin in Burjak stojijo na »morenah«, to je na sipinah, ki so jih zapustili za seboj ledeniki, ko so se umaknili po zadnji ledeni dobi v naših krajih.

Stanje na ostalih kmetijah v Topli je podobno kot pri nas, pri Končniku.«

Kordež meri 207 ha, od tega je skalovja Pece kakih 100 ha, kakih 60 ha je gozda, 18 ha travnikov in njiv, ostalo so pa pašniki. Pri hiši je sedem ljudi, redijo pa 21 glav govedi in 10 ovac. Letno oddajo 4–5 pitancev-bikceev.

Florin meri 84 ha (nekdanj je meril 319 ha). Vse nad 84 ha je bilo nacionalizirano. 10 ha je obdelovalnih površin, ostalo so gozdovi in pašniki. Redijo 16 glav govedi in letno oddajo 4–5 pitancev-bikceev. Pri hiši je 8 ljudi, gospodar, gospodinja, gospodarjev brat in štiri hčerke. Dve hčerki se šolata v Ljubljani, prva bo zootehnik, druga pa obiskuje višjo sanitarno šolo.

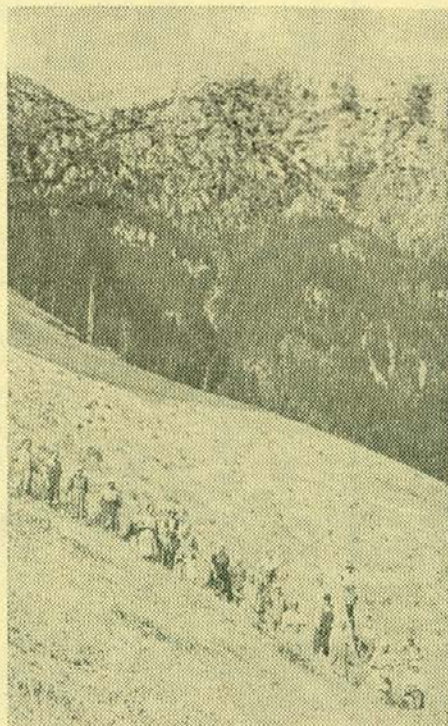
Marjana bi bila gospodinja doma na kmetiji, najmlajša pa hodi še v osnovno šolo. Pri hiši tako lepo cvetijo in visijo z oken in gankov pravi koroški nageljni, tako da smo lahko prepričani, da se bo našel ženin za tako brhko dekle, s takim gruntom. Ker vemo, da obstojajo v današnjih časih pri ženitvi in možitvi na kme-

tijah določene težave, bi bilo mogoče potrebno, da bi »pomoč pri reševanju takih, sicer osebnih zadev, v bodoče postala ena izmed nalog kmetijske pospeševalne službe«.

Posestvo Fajmut meri 84 ha, nad 200 ha je bilo oddano državi. Pri hiši je 5 ljudi, saj ima hčerka že tudi sinčka. Obdelovalne zemlje je 12 ha. Živine redijo 22 glav ter letno oddajo do 7 kom. pitancev-bikceev.

Nekdanj je Burjak imel 200 ha, sedaj še 84 ha, do 10 ha je znotranjščine, ostalo gozdovi in pašniki. Pri hiši so trije ljudje, posestvo je še brez naslednika, redijo pa 7 glav živine — govedi.

Vse kmetije v Topli so opremljene s telefoni, povezane so s cestami in imajo tudi vse stroje in moderno opremljena gospodinjstva. Urejajo si hiše in gospodarska poslopja, povsod je pri hiši tudi osebni avto. »Ako pogledamo še malo nazaj v preteklost Tople, potem vidimo,« pravi Anzi, »da je štela Topla v letih 1869–1878 90 prebivalcev. Tod okoli so bili tedaj še obširni bukovi gozdovi, ob potokih pa so stale kovačije. Prišli so Italijani — Furlani, ki so začela žgati oglje in ga prodajati kovačijam — Fužinam. Na velikih kmetijah v Topli je tedaj živel po 20 in več ljudi skupaj. Vse,

Žetev v Topli, ko še ni šlo »trdo« za ljudi

kar so potrebovali, so pridelovali doma. Zato so redili veliko ovac, ki so dajale volno, usnje itd. Takrat je bila prava naravna proizvodnja, ki je vse potrebe zadovoljevala kar doma«, pravi Končnik. Potem so se časi spremenili, po dolinah se je pričela širiti industrija, število ljudi v višinskih predelih, pa je začelo padati. Tako je bilo leta 1910 v Topli še 73 ljudi, leta 1961 še 49. Danes pa jih je komaj 24. Tudi les pred I. in tudi pred II. svetovno vojno sploh ni šel v denar. Ni imel cene. Danes je seveda to drugače, saj ima les svojo ceno.

Anzi mi pove tudi, da so leta 1730 pri umiku s Koroške prišli Turki čez Peco in v gosti megli s konji vred popadali prek sten Kordeževe glave. Kordežev pastir je pod stenami našel še konjske podkve iz tistih časov.

»Cerkve v Topli nimamo, to pa zato, ker smo že od pradavnih časov svobodnjaki,« se smeji Anzi. »Pravijo sicer, da jo je nekoč Sv. Ana hotela imeti na Fajmutovem hribu, toda tega Fajmutov pastir ni maral, zato je odšla v Koprivno, kjer je še sedaj. Zaradi tega spadamo sedaj kot farani v Koprivno in ne v Črno.

Smo pa zelo zahtevni, kadar se ženimo,« pripoveduje med smehom Anzi. »Zmeraj namreč iščemo tako, da ima celo »Toplo« in vsaj polovico »Črne« in še vodo v svojem. Mi, kar nas živi tukaj v Topli, smo tudi zelo solidarni med seboj. Zelo se razumemo in si med seboj radi drug drugega pomagamo. Ustanovili smo strojno skupnost in skupaj nabavljamo in uporabljamo razne stroje, na primer sod za gnojnico in podobno«, zaključuje pripovedovanje Končnikov Anzi.

Sam pa bi rad dodal še to, kar mi je povedal rajni Končnik, Anzijevo oče, o tem, kako je ob obisku konzula Združenih držav Amerike gospoda Samuela Jany Hoy Leea pri njem na domu v Topli leta 1963 pozdravil po vseh predpisih diplomatskega protokola. »Pozdravil sem ga s poklonom in nagovorom »vaša excelenca«, česar konzul sploh ni mogel verjeti, da bi bilo res, kajti tako visoko v planinah najti človeka, ki pozna take reči, tega ni doživel, pa čeprav je prepotoval skoraj ves svet.«

Zato pa je konzul tudi odgovoril rajnemu Končniku: »Dragi prijatelju, milo mi je, da budem gost u vašoj kuči!«

Tudi meni je bilo milo pri srcu, ker sem bil gost pri tako prijaznih in gostoljubnih ljudeh, kakor so pri Končniku in po vsej Topli.

Rok Gorenšek

Nekaj izkušenj iz šole za zdravo življenje in skladne medsebojne odnose

Veliko je že bilo povedanega o škodljivosti pitja, tako za posameznika, njegovo družino in tudi za družbo. Ne bi bilo nobene škode, če bi nekaj teh dejstev ponovili. Morda bi nekaj več spregovorili o načinu pomoči in razreševanju problemov v zvezi z zasvojenostjo, če so ti problemi že nastopili. Morda bi se ob tem našlo tudi nekaj dejstev za preventivno dejavnost na področju alkoholizma in drugih zasvojenosti.

Problem alkoholizma ni v pitju, ampak v spreminjenem obnašanju ljudi, ki pijejo, tako v obnašanju, v kolektivu, družini, krajevni skupnosti. Gre za zanemarjanje, tako samega sebe, pomanjkljiva skrb za zdravje, ozki interesi. Skratka gre za totalno spremenjenega človeka v smislu razčlovečenja. Takemu človeku samo abstinenca seveda ne more dati ničesar. Razoroži ga, postavi ga povsem izven življenja, tudi alkoholičnega.

Ves čas našega desetletnega dela smo imeli terapevtski program v obliki terapevtskega dogovora, ki je ljudi spodbujal k ustvarjalnemu življenju in jih usmerjal k zdravemu načinu življenja. Pred 2 letoma smo naš program preimenovali in sedaj ne govorimo več o zdravljenju, ampak smo ustanovili »šolo za zdravo življenje in skladne medsebojne odnose«. Program te šole bi želel predstaviti v posameznih poglavjih nekoliko bolj podrobno.

Program skrbi za zdravo življenje. Zahteva takojšnjo opustitev škodljivih navad; kajenje, abstinence od alkohola itd. V naslednji stopnji je aktivna skrb za utrjevanje lastnega zdravja in pridobivanje kondicije. Te zahteve so: redna prehrana, (zajtrk, le-tega ljudje v glavnem opuščajo), reguliranje telesne teže v normalne okvire, tek, planinarjenje, redna jutranja telovadba. O vsaki teh zahtev bi se dalo obsežno pisati, vendar bi se ustavil le ob nekaterih, ki po svoje povzročajo največ govoric, namigovanj.

Redna jutranja telovadba pomaga urediti krvni obtok, prebavo in seveda razgiblje lokomotorni aparat. Menim, da je v tem veliko napotkov v rednih jutranjih oddajah RTV Ljubljana. Tek jekleni voljo za premagovanje težav v času zdravljenja in kasnejšem življenju. S tekom se naučimo stresno energijo akumulirati v potrebno energijo za fizično aktivnost in je malo verjetno, da bi segel ponovno po alkoholu.

Tečemo vsi, razen redkih izjem, ki imajo dejanske razloge (fizično niso sposobni za nikakršno aktivnost, to pa so 2—3 primeri). Sami prirejamo skupinske teke, 10 km dolge. Redno se udeležujemo tekov, katerim so osnovno načelo utrjevanje zdravja po Cooperju. V Sloveniji so to predvsem teki Radenska 3 src — v Radencih, Bovcu in Kranju. Udeležujemo se tudi maratona »Kralja Matjaža«. Kaj tek klientom predstavlja, mi dovolite da citiram nekaj izjav:

Prvi primer

V začetku, ko je bilo rečeno, da bomo tekli, sem imel velik odpor. Zdelo se mi je neumno. Odpor se mi je še stopnjeval, ko sem videl, da pravzaprav ne morem teči. Z vztrajno vzpodbudo in treningom pa sem dobival vedno večjo moč. Dobival sem pogum, veselje in sedaj mi ni težko 3 × tedensko preteči 10 km. Ko hodimo na maratone 3 src, združimo prijetno s koristnim. S tem, ko pridem na cilj, potrjujem sam sebe. Vedno se spominam, da v začetku nisem mogel nič. Sprostim se psihično.

Svojec zdravljenja

Veliko sem pridobila na kondiciji, sprostim se. Vedno se trudim, da si uredim službo, da lahko tečem s skupino.

Drugi primer

V začetku sem imel velik odpor. Sedaj rad hodim na tek, v hribe, redno telovadam. Nisem več vase zaprt. Zbližal sem se z bratom in njegovimi otroci.

Tretji primer

Vedel sem, kaj program predvideva, vendar nisem verjel, da bi pri svoji bolezni zmožni (sladkorna). Kar hitro sem začutil, da mi tek dobro dene. Zelo rad tečem s skupino. Opazil sem izboljšanje počutja. Ni več zasplosti, utrujenosti. Sedaj redno tečem 2—3 × tedensko 12 km. Včasih me je bolel križ. Z redno telovadbo in tekom težav nimam več.

Svojec zdravljenja

Menim, da je tek veliko pripomogel k izboljšanju odnosov v družini. Hčerka je bila vase zaprta in z očetom ni imela več pravih stikov. Menim, da tek skupaj z otroci daje priliko za zblizanje.

Četrti primer

Bila sem kondicijsko povsem zanič. Zdravila sem se zaradi migrene, bolelo me je v prsih, noge. Pogosto sem hodila k zdravniku. Sedaj je vse veliko boljše. Večina težav je minila. Okrog stadiona lahko pretečem 10 krogov. Tudi neke v sebi se počutim bolj sproščeno. V začetku sem imela seveda velik odpor. Skupina mi je pomagala.

Peti primer

Tako sem se navadil, da brez teka ne gre več. Nisem pa imel odpora, saj sem bil pred alkoholizmom športnik, pa sem se zaradi alkoholizma zanemaril. S tekom sem uredil tudi telesno težo. Rad jem, pa lahko dobro jem in imam urejeno telesno težo.

Šesti primer

Bolela so me kolena, kolki, bil sem pri ortopedu. Hodil sem na obsevanja, nič ni bilo veliko boljše. Sedaj redno tečem in telovadam in težav ni več. Pomeni, da gibanje le pomaga — čeprav sem od kraja zelo malo verjel, da bi to pomagalo.

Svojec

Vedno sem tožila zaradi težav v hrbtenici. Sedaj težav ni več. Sem veliko bolj zdrava in sproščena. Sedaj si tudi vzamem čas in grem v hribe. Prej pa smo samo doma »čepeli« in delali, tako da smo se kar naveličali življenja.

Sedmi primer

Bil sem še kar aktiven pred alkoholizmom. Zaradi alkoholizma sem se zelo zanemaril in opustil zdravo življenje. Postal sem že skoraj delomrzn. Glavni cilj in smoter mi je bil, biti v rožcah. Problemov nisem znal reševati drugače kot z alkoholom. Propadel sem fizično in psihično. Bile so hude težave, ko sem se začel zdraviti, saj nisem bil več navajen niti osebne higijene. Nisem se znal pogovarjati. Vedno sem bil živčen, napet. Odpori do zdravljenja so bili veliki, težko se je bilo navaditi na učenje. S pomočjo žene in kluba sem se počasi začel vključevati. Ko smo začeli govoriti o teku se mi je zdelo neumno in nisem videl koristi. Otroci so imeli veselje do teka. Tudi žena je kazala voljo. Počasi sem videl uspeh in način v zblizanju z domačimi. Zelo sem postal samozavesten, ko mi je prvič uspelo preteči 10 km. O planinah sem razmišljal samo teoretično. Ko pa sem začel dejansko hoditi v hribe, sem doživel pravi preobrat. S tekom in planinarjenjem se zdravi vsa družina. Veliko mi tudi pomaga klub in skupina, saj menim, da sem prvič v življenju našel prave in resnične prijatelje.

Več ali manj so vsi klienti izrazili pozitivne izkušnje s tekom in drugimi fizičnimi aktivnostmi. Izbral sem seveda samo nekaj najbolj tipičnih izjav.

V programu šole je seveda tudi še veliko drugega teoretičnega dela. Branje in učenje. Vsak mesec je potrebno prebrati eno knjigo in napisati obnovo. Pisati je potrebno dnevnik in mesečnik. Ta program je prav tako potrebno vestno izpolnjevati, saj je večina postala nepismena, niso več brali ali pisali (vsaj ustvarjalno ne). To so sicer teme, o katerih bi lahko napisali kdaj drugič več. Potrebno je proučiti tudi strokovne knjige, ki jih predvideva program šole.

V današnjem sestavku sem se nekoliko obsežneje ustavil pač ob programu telesnih aktivnosti. Morda še tudi prikaz naših dejavnosti v letošnjem letu. V Radencih se nas je udeležilo teka preko 60, na maratonu »Kralja Matjaža« okrog 40, v Bovcu nas je bilo prav tako preko 60, za Kranj nas je prijavljenih 75 tekačev. Imeli smo več planinskih pohodov — 1 × mesečno. Po Šisernikovi poti nas je bilo 45, na Peco nas je šlo 86, Uršljo goro iz Raven izpred kavarne okrog 40, prav tako nas je bilo na Smrekovcu okrog 50. Redno 1 × mesečno prirejamo skupinske teke iz Dravogradu proti Trbnjam 10 km. Tekov se udeleži vedno okrog 50 članov. To je kratek prikaz našega dela. Morda pa bi katere naše izkušnje prišle prav tudi v prevenciji alkoholizma.

dr. Franc HEBER

Glastlo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Geri, Ludvik Mori, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Kličite in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1984

PRVO ZVEZNO TEKMOVANJE GOZDARJEV SEKAČEV

V jubilejni številki VIHARNIKA je Dretnikov Karel pisal o proizvodnih tekmovanjih gozdarjev sekačev. Zbral je podatke o proizvodnih tekmovanjih, ki so se jih udeležili naši delavci, od leta 1964 dalje. Kasneje smo zvedeli, da je bilo prvo zvezno tekmovanje gozdnih delavcev že eno leto prej, torej že leta 1963. Tekmovali so tudi naši delavci. O tem nam je pripovedoval IVAN RUPREHT, gozdni delavec-sekač, iz TOZD gozdarstva Slovenj Gradec. Na tem tekmovanju se je uvrstil na 5. mesto.

»Leta 1963 smo na gozdno gospodarstvo dobili ponudbo za udeležbo na zveznem tekmovanju gozdnih delavcev. Takrat smo že imeli motorne žage in tudi strokovne izpite za opravljanje z motorno žago smo sekači že položili. Za udeležbo na zvezno tekmovanje smo bili izbrani trije. Vse je šlo po hitrem postopku. Izbirnega tekmovanja med obrati ni bilo, le nekaj dni smo trenirali v Radljah. Na Bled smo odšli brez vsakršnih upov na dobro uvrstitev.

Tekmovanje je potekalo nekoliko drugače kot danes. Discipline — kleščenje — še ni bilo, zasek pa smo sekali s sekiro pod kotom 45 stopinj debeline 5 cm kolo-bar. Posebna disciplina je bila ocenjevanje dolžine in debeline hloda.

Tekmovanje je trajalo dva dni. Udeležilo se ga je veliko tekmovalcev, med njimi tudi »kolegi« iz Avstrije. Prvi dan sem se uvrstil na 5. oz. 6. mesto in prišel v finale. Vodja ekipe mg. Pečnik me je bodril in mi vlival zupanje. Tudi sam sem začel razmišljati, da bi zmozel doseči dobro uvrstitev in naslednji dan sem bil zopet uspešen. Dosegel sem 5. mesto in za nagrado dobil motorno žago Partner.

Naslednji dan so me poklicali na takratno direkcijo. Zanimali so se predvsem za orodje, ki so ga uporabljali drugi tekmovalci. Po moji oceni je imela naša ekipa najboljše ročno orodje, pa tudi ene izmed boljših motornih žag.

Odziv pri sodelavcih je bil dvojen. Nekateri so me gledali po strani, češ, da »navijam« norme, drugi pa so bili mnenja, da je takšno športno udejstvovanje zelo pozitivno, saj si lahko pridobi sekač prenekatero izkušnjo tudi od sodelavcev iz drugih republik.

Kasneje sem se še večkrat udeležil tekmovanj. Takoj naslednje leto sem na zbirnem tekmovanju med obrati zasedel prvo mesto. Udeležil sem se tudi zveznega tek-

I. jugoslovansko tekmovanje sekačev

BLED - JUGOSLAVIJA

12. — 13. oktober 1963

Prireja: Zvezni prireditveni odbor

D I P L O M A

POSREDOVATELJ

je dosegel _____ 6. mesto in skupno število točk _____ 229

movanja in v eni disciplini dosegel prvo mesto. Še nekaj let sem se dobro uvrščal, leta 1966 pa sem prenehal tekmovati.

To so bila leta, ko sem bil mlad in sem rad delal. Danes, po 25 letih dela v gozdarstvu, rečem, če bi bil še enkrat mlad, bi se kljub napornemu delu zopet odločil za poklic sekača.

Ko sem leta 1957 začel delati v gozdu, sem delal cele dneve in brez mehaniziranih delovnih naprav. Bilo pa je lepo in zavedam se, da smo s takšnim načinom in organizacijo dela starejši pripravili dobre pogoje mlajšim delavcem.

Danes mislim, da je nekoliko upadel posluš za proizvodna tekmovanja pri mladih delavcih. To bi morali ponovno oživiti in pritegniti k sodelovanju tudi mlade kmete. To bi bila tudi vzpodbuda za mlade, da bi se bolj odločali za delo v gozdu.«

I. Robnik

Ivan Ruprecht, drugi z desne

Čestitke za 100 let

30. januarja letos je praznovala svoj stoti rojstni dan upokojenka TOZD tovarne pohištva Prevalje, **MARIJA DEBELAK**. Ob častitljivem jubileju smo jo obiskali na domu. Obojestransko smo bili presenečeni; mi, ko smo Marijo našli pred štedilnikom in ona, ko ni pričakovala, da bi jo kdaj obiskal tudi direktor TOZD TP Prevalje.

Zivljenje Marije Debelak je na kratko opisano že v jubilejni številki **VIHARNIKA**, ki je izšla pred petimi leti. Takrat jo je obiskal naš sodelavec Jurij Šumečnik. Kljub temu, da je v teh petih letih preživela nekaj boleznih, se njen izgled ni spremenil. Še vedno rada bere, gleda televizijo — posebno všeč ji je balet —, kuha, sama zakuri peč, skratka, čila in bistra nas je sprejela.

Takoj, ko smo sedli za mizo, je prevzela besedo in začela obujati spomine na službovanje v Gradcu, na delo v leškem premogovniku, na hude dneve, ki jih je preživela v času, ko je bila »brezposelna« in na leta, ko je delala na žagi na Prevaljah. Od tu nima lepših spominov. Delo je bilo težko, bili so slabi delovni pogoji, občutila je pomanjkanje hrane. Spominjala se je pogostih nesreč pri delu na žagi. Ko je govorila o službovanju v Gradcu, so se ji oči posebno svetlo iskrale. Nekaj stavkov je povedala kar v nemškem jeziku, ki ga še sedaj dobro obvlada. »Tam«, je dejala, »sem doživela tudi veliko lepega. Najlepše je bilo, kadar sem lahko šla v opero ali pa na kakšno baletno predstavo«.

Marija Debelak

Nanizala nam je še mnogo drobnih dogodkov iz svojega življenja, lepih in srečnih ter slabih in težkih. Sama pri sebi pa se je ves čas čudila, da je kljub vsemu, kljub pogostim boleznim, doživela tako visoko starost.

Sedaj živi dobro. V skladnem sožitju z upokojeno učiteljico Anico Meisterli živi že 22 let.

Zelo vesela je, kadar jo kdo obišče, še posebno, kadar pride kdo iz njene tovarne. Rada pa bere tudi **Viharnik**, ki ga sedaj redno prejema. Ko smo odhajali, smo ji zaželeli predvsem veliko zdravja, da bi se lahko še večkrat udeležila srečanj, ki jih TP Prevalje vsako leto organizira za svoje upokojence.

I. Robnik

Komentar

K pisanju me je spodbudila novica, ki smo jo slišali preko sredstev javnega obveščanja, da bo v tem letu, v katerem smo zakoračili, rekordno število proslav na zvezni ravni. Ne bi se spotal ob to število, saj s temi prireditvami ohranjamo spomin na dogodke, ki smo se jih dolžni spomniti, kajti v njih so temelji naše samoupravne družbe.

Pa vendar! K tem proslavam moramo pristeti še vse republiške, pokrajinske in lokalne slovesnosti in proslave, vse to pa je lepo število prireditev, za katere je treba nameniti lepo število, sicer vedno manj cenjenih dinarjev, pa vendar so to sredstva, ki jih naš delavski razred v današnji težki gospodarski situaciji vse težje iztrži za svoje delo. Bilo bi treba vedno in povsod razmisliti, kako in koliko jih bomo porabili.

Ze v uvodu sem zapisal, da nisem proti proslavam. Nasprotno! Prav in potrebno je, da se spomnimo na slavne, pomembne dogodke naše zgodovine. Stvar ni toliko v številu, kot v organizaciji teh prireditev. Prav bi bilo, da se bi tudi pri organiziranju proslav obnašali stabilizacijsko, kot bi se morali tudi na vseh ostalih področjih. Teorija in praksa se žal po navadi razhajata in tudi stabilizacija ni nobena izjema. Dogovorjeno in napisano se pogosto ne uresniči v praksi. Objektivnih in drugih težav in vzrokov je pač veliko.

Naj nadaljujem o prireditvah, ki jih bo letos torej precej. Njihov namen naj bi bil ohranjati tradicijo naše slavne preteklosti. Imele naj bi idejnopolitični, kulturni in vzgojni smoter, prispevale pa naj bi tudi h krepitvi bratstva in enotnosti, česar pa je manj, kot govorimo. Da pa bi dosegli cilj in namen

take prireditve, ni potreben zunanji blišč slovesnosti, ki zahteva tudi največ sredstev. Ves ta okras prej škodi, kot pa koristi, saj lahko zakrije pravi namen prireditve.

Včasih so s partizanskim mitingom dosegli precej več, kot pa dosegamo danes z razkošno prireditvijo in potratno pogostitvijo na koncu. Ko se spominjamo ljudi, ki so se borili lačni in prezebli, ali pomislimo kdaj tudi na to, kaj bi si takrat mislili o našem razsipniškem življenju? Dostikrat varčujemo pri malenkostih, zapravljamo pa tam, kjer se bi dalo veliko prihraniti.

Proslave torej DA, a tako pripravljene, da bodo brez potratnosti, ob majhni porabi sredstev dosegle svoj namen. Sama organizacija ne bi bila zato nič dražja, sama prireditev pa bi ob istem učinku precej prispevala k vsesplošnemu varčevanju. Žal je beseda stabilizacija danes tako rekoč v modi, uporablja jo vsakdo in povsod, medtem ko se prepogosto ne izvaja dosledno, temveč ostaja le v besedah in na papirju.

Ta članek gotovo ne bo edini, saj vsaka pomembnejša novica sproži kopicu odmevov. Končno sodi to v časni-karski poklic. Koliko je že bilo zapisanega in koliko besed je že bilo izrečenih v prazno! Bolj kot to, bodo k večji skromnosti prispevale težke gospodarske razmere, ker za preveliko razkošnost pač ne bo denarja. Če ne bo na razpolago velikih kupov cvenka, se bo pač treba zadovoljiti z manjšimi, naloge odgovornih tovarišev pa je, da poskrbijo, da proslava ne bo bistveno okrnjena, ampak bo odpadla le lepa, dostikrat predraga, embalaža. To je naloga tistih, ki te proslave organizirajo in mislim, da lahko to od njih pričakujemo in zahtevamo.

Milan Poročnik

ŠPORT IN REKREACIJA

PLAVANJE

Dne 27. 12. 1983 je TOK gozdarstvo Ravne organiziral v okviru športnih iger Lesne plavanje v bazenu DTK Ravne. Plavanja se je udeležilo preko 60 plavalcev, ki so plavali na 25 m prosto. Smatram, da je bilo tekmovanje dobro pripravljeno in je potekalo brez zastojev in pritožb. Žal pa sta morala svoje moči in sposobnosti dvakrat dokazovati Hribnik Simon in Mikeln Jani, ker sta imela oba enak čas. Pri ponovnem štartu pa je imel Jani več moči in premagal Simona za 30 cm.

Skupni rezultati

MOŠKI

mesto	t o z d	št. točk
1	DSSP Slovenj Gradec	9
2	TP Prevalje	8
3	TOK gozdarstvo Ravne	7
4	Gozdarstvo Črna	6
5	Gradnje Slov. Gradec	5
6	TOK gozdarstvo Dravograd	4
7	Transport in servisi	3
8	TOK gozd. Slov. Gradec	2
9	Interna banka	1

ŽENSKE

1	DSSP Slovenj Gradec	3
2-3	TP Prevalje	2
2-3	Blagovni promet	2

POSAMEZNO MOŠKI

1	Mikeln Jani	13,8
2	Hribnik Simon	13,8
3	Stres Jože	14,2

POSAMEZNO ŽENSKE

1	Zvonar Vlasta	18,1
2	Repanšek Alenka	23,8
3	Slatinšek Jožica	24,7

Športni zdravo

Edi Kopmajer

PISMO

Ko smo v predprazničnih dnevih prebirali pismo in si ogledovali sliko, ki jo je pokojnemu Bernardu Volerju poslal odgovorni vodja izgradnje smučarskega kompleksa v Gornjem Vakufu SR Bosna in Hercegovina, tovariš Franjo Tirič, nas je stisnilo pri srcih in marsikateremu sodelavcu se je na tihoma orosilo oko. Dolžni smo mu besedo.

V imenu kolektiva
TOZD Transport in servisi Pameče
Ivan KRENKER

Bernard Voler, stoji desno

Zdravo, družo Bernarda!

Svo nisam Vas zaboravio, još uvijek se rado sjećam svih Vas. Stavili ste dobar utisak kod mene. Ski lift se radi punom parom, naime buldožder planira teren, krši šumu i bit će sve dobro.

Kad počne rad i skijanje javit ću se kako sve napreduje i hoće li biti sve dobro.

U glavnom na Ski liftu se stalno radi, učestvuju djaci akcijama na ravnanju terena i drugo.

Ovom prilikom toliko, ova slika će Vas rado sjećati kad ste bili u Gornjem Vakufu.

Tebe i sve tvoje kolege mnogo poštujem

Franjo Tirič

Vladimira Nazora broj 4.
78255 - Gornji Vakuf.

VLADU, CIRILI, ANITI

Vlado Rošer

Mineva žalostno leto, ko smo z bolečino v srcu spremljali na zadnjo pot pokojne Vlada Rošerja, Anito in Cirilo Rošer, ki so izgubili svoja mlada življenja v strašni prometni nesreči v Turiški vasi. Spomin na ta strašni dan so ponovne odprte rane.

Toda življenje je neizprosno, teče naprej. Prižigamo sveče na grobove naših treh dragih pokojnikov ter delamo in ustvarjamo za tiste, ki smo jim potrebni.

Sodelavci
TOZD Transport
in servisi Pameče

ANČKI V SLOVO

Ko sem se pred nekaj dnevi v bolnišnici v Slovenj Gradcu poslovil od tebe, nisem niti malo pomislil na najhujše, še manj pa, da sva se takrat videla zadnjikrat. Streslo me je, ko si mi s slabotnim glasom dejala: »Lepo me oskrbite in pospremite, saj veste kje in kam.«

Ančka, slutnja te ni varala!

Nismo slutili, da je tvoje zdravje ogrožala tako resna bolezen, ki je tudi tvoja močna volja do življenja ni mogla premagati. Le dobrih 62 let ti je bilo odločeno živeti, kar za današnji čas ni veliko in pomeni šele začetek jeseni živ-

Anica Lužnic

ljenja. Toda žal je bila ta jesen za tebe mnogo prerano končana.

Ko se je 1. julija 1963 v Dravogradu ustanovil, združen z državnimi in privatnimi gozdovi, gozdarski obrat, smo začeli delati skupaj. Opravljala si naloge — obračun

s kmeti. To delo si opravljala pred tem tudi na kmetijski zadrugi Dravograd. Pozneje si poleg tega dela opravljala še naloge skladiščnika drobnega materiala. Na tem delovnem mestu si ostala vse do starostne upokojitve 16. februarja 1977. Svoje delo si opravljala vestno in marljivo. Delovala si v samoupravnih organih in sindikatu, kar je bil odraz zaupanja kolektiva v tvoje sposobnosti. To priča tudi red dela s srebrnim vencem, s katerim si bila odlikovana, sicer že v pokoju, toda pomeni iskreno priznanje za tvoje minulo delo v kolektivu.

Upokojitev ti ni pomenila praznine, ampak

nov način življenja. Imela si mnogo načrtov za skupno družinsko življenje kot upokojenka. Za vse nas je težko slovo od tebe, za svojce boleča nenadomestljiva izguba, toda čas teče dalje in celi srčne bolečine.

Vemo, da so te besede preskromne za tvojo dobroto in plemenito srce, toda človek, ki je bil vdan dobroti, ne umre.

Spomin nanj je tisti, ki živi in vedno znova oznanja življenje. Naj ti bo lahka slovenska zemlja!

V imenu kolektiva TOK gozdarstva Dravograd, svojcem in sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Ferdo KNEZ

ŠPORT IN REKREACIJA

LESNE '83

Komisija za šport in rekreacijo, oziroma referenti za šport so v letu 1983 zelo dobro delovali, razen nekaterih posameznikov, ki se sestankov niso udeležili. Vidni so tudi rezultati in je treba pohvaliti tudi predsednika za šport in rekreacijo Jožeta Lenarta.

S plavanjem, kot zadnjo športno panogo, so se tekmovanja za leto 1983 končala. Vseh tekmovanj skupaj je bilo 10 oziroma 11 s pohodom na Triglav, ki pa v celoti ni uspel zaradi dežja.

Po dolgem času, oziroma prvič v športnih igrah, je prvo mesto osvojil TOK gozdarstvo

Ravne, kar si posebno zasluži, kajti kolektiv je zelo majhen in s pomočjo mladih kmetov je uspel.

REZUTATI

MOŠKI

TOZD, TOK		
mesto		št. točk
1	TOK gozdarstvo Ravne	75
2	DSSP Slovenj Gradec	67
3	Gozdarstvo Črna	66
4	TP Prevalje	64
5	TIP Otiški vrh	56
6	TOK gozd. Slov. Gradec	48
7	Transport in servisi	45
8	Nova oprema	43

9	TP Pameče	41
10—11	Gradnje Slovenj Gradec	21
10—11	TSP Radlje-Podvelka	21
12	TOK gozd. Dravograd	19
13	TOK gozdarstvo Radlje	16
14	Interna banka	13
15	Žaga Mušenik	12
16	Blagovni promet	11
17—18	CLS Otiški vrh	9
17—18	Žaga Otiški vrh	9
19	Gozdarstvo Mislinja	7
20	Žaga Mislinja	6
21	Gozdarstvo Slov. Gradec	5
22	Žaga Vuhred	1

ŽENSKÉ

TOZD, TOK		
mesto		št. točk
1	DSSP Slovenj Gradec	18
2	TP Prevalje	17
3	Blagovni promet	16
4	Interna banka	10
5	TIP Otiški vrh	9
6	Žaga Mušenik	6
7	Nova oprema	4
8	TP Pameče	3
9	Transport in servisi	2
10	TOK gozd. Ravne	1

Športni zdravo!

Edi Kopmajer

Franjo Sgerm, dipl. inž.

Nastanek in razvoj žag v Dravski dolini

(ŽAGE NA SLOVENSKEM)

12

(Nadaljevanje iz 1. številke)

7.2. Seznam žag v l. povirju potoka "Reke"

SEZNAM ŽAG OB POTOKU : Reka za obdobje od 1825 - 1980																
Zap. št.	Podatki o lastniku žage			Žaga stoji			Letna kapac. hl.m ³	Žaga ima				p o g o n				Žaga jo obratovala
	Domače ime	Priimek in ime	Stanjuje	L	D	kat.obč.	s.p.	V	I	C	Č	I	T	C	p	o
1	1	Otič	Otič Miha	Trbonje	L	-	Trbonje	15/2	150	1	1	-	-	-	v	-
2	2	Pungartnik	Kuplen Ivan	Trbonje	L	-	Trbonje	18/2	300	2	2	1	-	-	v	-
3	3	Kumše	Rudolf Peter	Danijel	L	-	Danijel	76/1	300	2	2	1	-	-	v	-
4	4	Kovač	Rudolf Gregor	Danijel	-	D	Danijel	119	100	1	1	-	-	-	v	-
5	5	Inže	Korat Ivan	Danijel	L	-	Danijel	57	200	1	2	1	-	-	v	-
6	6	Gosnik	Dobnik Franc	Danijel	L	-	Danijel	44/2	200	1	2	1	-	-	v	-
7	7	Rečnik	Žvikert Albert Ver.	Danijel	-	D	Danijel	44/3	150	1	1	1	-	-	v	-
8	8	Ladinek	Mravljak Gustl	Pameče	L	-	Pameče	73/2	150	1	1	1	-	-	v	-
9	9	Škratek	Ošlovnik Jože	Pameče	L	-	Pameče	b.š.	150	1	1	1	-	-	v	-
10	10	Traunčkar	Lavko Julij	Vuzenica	-	D	Dravče	44	200	1	1	1	-	-	m	-
11	11	Škorjanc	Škorjanc Ivan	Pameče	L	-	Pameče	74/2	150	1	1	-	-	-	v	-
12	12	Zaleten	Lužnik Antonija	Dravče	-	D	Dravče	54/1	150	1	1	-	-	-	v	-
13	13	Jesenko	Pečolar Fridl	Pameče	L	-	Pameče	78/1	200	1	1	1	-	-	v	-
14	14	Nadles	Kos Pongrac	Šentjanž	-	D	Šentjanž	60/1	150	1	1	1	-	-	v	-
15	15	Pogač	Lorenci Franc	Pameče	L	-	Pameče	81/5	150	1	1	1	-	-	v	-
16	16	Bučenik	Trost Ivan	Šentjanž	-	D	Šentjanž	61/2	200	1	1	1	-	-	v	-
17	17	Krevh	Kolar Jože, Ana	Legen	L	-	Pameče	82/3	150	1	1	-	-	-	v	-
Pritok Reke : D R A V Č E / Dravski potok /																
18	1	Črešnik	Brezovnik Franc	Dravče	-	D	Dravče	7/2	100	1	1	-	-	-	v	-
19	2	Rupše	Doler Terezija Iv.	Šentjanž	-	D	Šentjanž	82	100	1	1	-	-	-	v	-
D r a v a																
20	1	Sitar	Remic Janez	Danijel	-	D	Danijel	148	2000	-	-	11	-	-	Tak	-

L=D=lova-česna obala; s.p.=stavbna parcela; hl=hlodovine; V=voz, L=listov, C=cirkulir, Č=čelilnik, J=jarnenik, T=tr Cc=cepilka; m-v=malo-veliko vodno kolo, t=turbina, p=parni, e=električni pogon; 1947/Go=obratovala kot SLP

7.3. Seznam žag v 2. povirju potoka "Cerkvenice"

SEZNAM ŽAG OB POTOKU : Cerkvenica s pritoki za obdobja 1825 - 1980																				
Zap. št.	Podatki o lastniku žage			Žaga stoji			Letna kap. m ³ /s	Žaga ima pogoje										Žaga jo obratovala		
	Domače ime	Priimek in ime	Stanuje	L	D	kat.obč.		s.p.	V	I	C	Č	I	T	C	m	v		t	p
1	1	Tavčar	Tavčar Franjo	Vuzenica	L	-	Šentjanž	97	2400	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	1927-1946/47
Cerkvenica																				
2	1	Mravljak	Mravljak Anton	Vuzenica	L	-	Vuzenica	81	300	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1941
3	2	Salecl	Saletzel Ema	Vuzenica	L	-	Vuzenica	115	800	1	2	1	-	-	-	-	-	-	e	-1974
4	3	Kolenc	Janiš Franc	Vuzenica	-	D	Vuzenica		600	2	2	1	-	-	-	v	-	-	-	-1944
5	4	Stopar	Janiš Franc	Vuzenica	-	D	Vuzenica	74/1	2000	-	-	2	1	1	-	-	v	t	-	1825-1944
6	5	Lorenci	Žgajner Josip	Vuzenica	-	D	Vuzenica	91	2000	-	-	2	1	1	-	-	v	t	-	1930-1944
7	6	Rotner	Viher Robert	Vuzenica	-	D	Vuzenica		1000	1	2	2	1	-	-	-	v	-	-	-1955
8	7	Vindiš	Šauc Franc	Šentjanž	L	-	Šentjanž		200	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1950
9	8	Pokeržnik	Pokeržnik Anton	Šentjanž	L	-	Šentjanž	92	200	1	1	-	-	-	-	m	-	-	-	-1924
1.pritok: Požarka (Požarski potok)																				
10	1	Bauh	Črešnik Anton	Šentjanž	L	-	Šentjanž	29/1	200	1	1	1	-	-	-	-	v	-	e	1825-1977-1980
11	2	Črešnik	Fluher Alojz	Šentjanž	L	-	Šentjanž	32/2	250	1	1	1	-	-	-	-	-	t	-	1825-1945/46
12	3	Mori	Viher Robert	Št. Primož	-	D	Št. Primož	36/2	200	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1941
13	4	Kuplen	Pečolar Ignac	Muta	L	-	Šentjanž	51/2	200	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	1825-1936
14	5	Žvirč	Pečolar Miha	Št. Primož	-	D	Št. Primož	53/2	200	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1930
15	6	Požarnik	Lorenci Franc	Šentjanž	L	-	Šentjanž	54/2	150	1	1	-	-	-	-	m	-	-	-	-1909
16	7	Požarnik	Neuner Viljem	V. Bečkerek	L	-	Šentjanž	54/4	300	1	2	1	-	-	-	m	-	-	-	-1941/46
17	8	Pušavnik	Knez Jakob	Šentjanž	L	-	Šentjanž	67/1	250	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1941
18	9	Pušnik	Kiki Anton	Št. Primož	-	D	Šentprimož	67/3	150	1	1	-	-	-	-	m	-	-	-	-1920
19	10	Tratnik	Nabernik Anton	Šentjanž	L	-	Šentjanž	69/1	200	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	1825-1941
20	11	Pohernik	Cank Josip	Št. Primož	-	D	Št. Primož		300	1	2	1	-	-	-	m	-	t	-	-1963

L-Dolva-desna obala; s.p.=stavbna parcela; hl=hodovine; V=voz, L=listov, C=cirkular, Č=čelilnik, T=jarnonik, T=tra
C=cepilka; m-v=malo-veliko vodno kolo, t=turbina, p=parni, e=električni pogon; 1827/60=obratovela kot SLP

		Nadaljevanje : Požarka																		
21	12	Pristovnik	Ferk Ivan	Šentjanž	L	-	Šentjanž	74/2	150	1	1	1	-	-	-	-	v	-	-	1900-1941
22	13	Meršak	Lorenci Franc	Šentjanž	L	-	Šentjanž	75/5	150	1	1	1	-	-	-	-	v	-	-	1880-1941
23	14	Valenti	Knez Anton	Š. Primož	-	D	Š. Primož	73/4	150	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	1880-1935
24	15	Žvikart	Žvikart Franc	Šentjanž	L	-	Šentjanž	79	150	1	1	1	-	-	-	-	v	-	-	-1951
25	16	Žvancar	Žvancar Ivan	Š. Primož	-	D	Š. Primož	79/2	150	1	1	-	-	-	-	m	-	-	-	1880-1920
		2. pritok : Plavžnica																		
26	1	Napret	Lukas Ferdinand	Š. Primož	L	-	Š. Primož	31/1	300	1	2	1	-	-	-	m	-	-	-	-1941
27	2	Plazonik	Kasper Rajnhard	Š. Primož	-	D	Š. Primož	24	200	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	1825-1940
28	3	Šrot	Kupnik Julko	Š. Primož	-	D	Š. Primož	119/1	1000	1	2	2	-	-	-	-	t	-	-	-1943
29	4	Peruš	Peruš Alojz	Š. Primož	L	-	Š. Primož	125	300	1	1	1	-	-	-	-	v	-	-	-1958
30	5	Falorn	Lobenwein Ana	Š. Primož	-	D	Š. Primož	116/1	250	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1928
31	6	Ladinek	Pajtlar Juri	Š. Primož	-	D	Š. Primož	112/2	800	1	2	2	-	-	-	-	v	-	-	-1965
32	7	Šmele	Pajtlar Juri	Š. Primož	-	D	Š. Primož	124	250	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1931
33	8	Pečirnik	Lorenci Franc	Š. Primož	-	D	Š. Primož	111/4	250	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1931
34	9	Rebernik	Pajtlar Juri	Š. Primož	L	-	Š. Primož	109	250	1	1	-	-	-	-	-	v	-	-	1825-1918
35	10	Repnik	Pokeržnik Feliks	Š. Primož	-	D	Š. Primož		250	1	1	1	-	-	-	-	-	t	-	1954-obratuje
36	11	Repnik	Peruš Terezija	Š. Primož	-	D	Š. Primož	104/3	150	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1941
37	12	Taučman	Pušnik Peter	Š. Primož	-	D	Š. Primož		100	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1948
38	13	Pohernik	Cank Jera dediči	Š. Primož	L	-	Š. Primož	66/2	100	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1914
39	14	Lebič	Garnež Ivanka	Š. Primož	-	D	Š. Primož	96/3	100	1	1	1	-	-	-	-	v	t	-	t-1955 obrat.
40	15	Ižek	Knez Ivan	Š. Primož	L	-	Š. Primož	67/2	150	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1930
41	16	Dojer	Dojer Jože	Sv. Anton	L	-	Š. Primož	95/2	100	1	1	1	-	-	-	m	-	-	-	-1940